

Ésuta

Eze-nwanyi, bu Vashiti ekwefu ikè

¹ Owaa bu iphe, meru nu teke Kuzakusesu shi buru eze, achi ukporo onu-ogo ishingul'onu-ogo esaa; shita le Indiya jeye le Itiyopiya. ² Teke ono be eze, bu Kuzakusesu shi buru eze le SUSA, bu ishi obodo ono.

³ Yo be l'afa, kwe afa eto, o bahuru l'ochichi; yo gbaaru ndu bu ishi l'ali-eze iya aji; me ndu ozi iya l'ephe ha. Ndu ishi ndu soja ndu Peshiya yele ke ndu Midiya; me ndu nweru enya; me ndu ishi obodo, ochi l'ephe ha b'o kukotaru l'aji ono. ⁴ Aji ono b'o gbaru ukporo abali tete mgburumburu. Yo gude oge ono koshi ege ya nweberu iphe; ege ya habe nshinu; me ege ya du-bekwaphu biribiri.

⁵ A gbatsulephu aji onanu; eze ekua ndu bu le SUSA, bu ishi ali-eze iya bya agbaaru ephe aji abali esaa k'iche. Onyemonye obule b'o kuru l'aji ono. O kuru ndu ha nshinu; kua ndu ha nwanshi. Eke ephe nodu gbaa aji ono bu le mgbabu, no l'ufu-eze. ⁶ Iphe, e gude dozia eke obu bu ekwa ocha; me ophu eke urukpu-urukpu. E gude owuu ocha; me k'urukpu-urukpu nmakota l'ishishi ekwa ono. Owuu ono b'e liberu l'echi mkpola-ocha, e meru litso, e meru l'o gbu nwijnwii mkpuma, a kpobegbaaru l'eke ono. E gude mkpuma, ere ire, dutsua iche iche chia ogbodo-ali iya; bya eworu aba ndu eze,

e meru lẹ mkpọla-ododo yẹle mkpọla-ọcha doo ya. ⁷ Okoro, e gude gbaa mēe mbọku ono bu ọphu e meru lẹ mkpọla-ododo. Okoro mēe, nọ l'ẹke ono mbọku ono gbakotaru iche iche; mēe eze gataru ahakpọo nshinu. ⁸ Onyemonye ọbule lẹ ndu ẹbyee ono b'a haru t'ọ ngua ẹge dọ iya ma; kẹ l'eze kfuru ndu agba mēe t'ẹphe gbeje onyemonye ọbule ẹge ọ choru.

⁹ Eze-nwanyi, bu Vashiti gbakwaruphu unwanyi aji l'ufu-eze, bu Kuzakusesu. ¹⁰ Yo be mbọku kẹ ẹsaa teke eze, bu Kuzakusesu nguwaru mēe; ẹhu atso iya ẹna; yo zi umadzu ẹsaa, a hashiru ahaha, ejeru iya ozi; mbu Mehumanu; Bizuta; Harubona; Biguta; Abaguta; Zetaru; mē Karukas; ¹¹ t'ẹphe je ekuaru iya eze-nwanyi, bu Vashiti t'o kpuru okpu eze-nwanyi iya bya ekoshi ndu ishi; mē onyemonye ọbule, nọ l'ẹke ono ẹge ọoma-be mma; kẹ l'ọ dọ uguv l'ẹnya. ¹² Ya ndono; ndu ozi ono eje ezia ozi, eze ziru; eze-nwanyi, bu Vashiti ajiika ejeje. Eze avọru ọku ghua ẹhu.

¹³ Keshinu ọ bu ome-l'alị t'eze kpatajeodu ishi l'ẹka ndu maru k'ekemu-alị; mē k'ikpe; temanu yo mede iphe, ọ tuberu k'ememe; bẹ eze chi-koshiru ndu mmamiphe, bu ndu maru iphe, gbaru kẹ ememe; ¹⁴ bya aburu ndu katsua ya onodu ntse l'idzu. Ndu ọ chi-koshiru idzu ono bu Kashena; Sheta; Adumata; Tashishi; Meresu; Masena; mē Memukanu. Umadzu ẹsaa ono, shi l'alị Peshiya; mē alị Midiya ono bu ndu katsua onodu eze ntse; bya aburu ẹphe katsua nshinu lẹ ndu ejeru eze ozi l'alị ono mgburumgburu. ¹⁵ Eze aji ẹphe: “?Bu ngunu bẹ ekemu suru t'e mee eze-

nwanyi, bu Vashiti; keshinu o jikaru ome iphe yebe eze Kuzakusesu ziru ndu ozi iya t'ephe je ezia ya."

¹⁶ Memukanu anodu l'ifu eze; me l'ifu ndu ishi ophu; su: "L'eze-nwanyi, bu Vashiti ta bulekwa-a eze b'o ngeru eka l'ishi nwenkinyi; o ngekwaru iya phu ndu ishi; mekpoo iphe bu ndu bu l'iphe bu edukfu l'edukfu, nokota l'alizeze Kuzakusesu. ¹⁷ Ishi iya aburu l'iphe ono, eze-nwanyi, bu Vashiti meru ono be unwanyi ndu ophu a-nukota l'ephe ha. Teke ono; to nwehedu onye agubekwadu nji iya iphe; ephe ekfulahaa; su: 'O kwa l'eze-nwanyi, bu Vashiti be eze, bu Kuzakusesu ziru t'e dutaru iya; yo jika ejeje.' ¹⁸ Mbụ; le nchi -bya ejihu ntanua be unyomu ndu ishi ndu Peshiya; me ke ndu Midiya ndu nuru iya nu a-wata ogba nji ephe okfu. Ephe ta akwabehedu nji ephe ugvu; ehu awata oghu unwoke eghughu l'eke unyomu ephe no. ¹⁹ Oo ya bu; o -buru l'oo-kwe eze ememe bukwa t'o tua ekemu t'eze-nwanyi, bu Vashiti ba abyahakwa eze l'ifu odo. T'eze woru okwa eze-nwanyi; nu nwanyi odo, ka iya mma. T'e wokwaruphu ekemu ono dee l'ekwo ekemu ndu Peshiya; me ndu Midiya, bu ekemu, e ta gbanwejedu agbanwe. ²⁰ Ekemu ono, ii-tu ono -ngakotalephu alizeze ngu l'oha; mbu alizeze ophu du egvu; unwanyi awata okwabe nji ephe ugvu; tsube le ndu ophu kakota nshinu je akpaa le ndu ophu kakota nwanshi."

²¹ Onu ono, Memukanu yeru ono adu eze mma yele ndu ishi ophu. Eze emee ya ege o kfulu.

²² Eze ezia; e jekota l'iphe bu onu-ogo, ochi;

gude okfu-alì ndu ñonu kfuaru ephe lẹ yẹbe eze sùru t'ò bukwaru nwoke a-bù ishi l'ufu iya.

2

Eeme Ésuta eze-nwanyi

¹ Yo be teke ọbu; l'obu jidatatsuaru eze, bu Kuzakusẹsu; yọ wata ọri kẹ Vashiti: k'iphe ono, o meru ono; mẹ ekemu ono, a turu l'okfu ẹka iya ono. ² Tọ dọ iya bu; ndu ejeru eze ozi abya asu iya: "T'e jenu je achọ ụnwu-mgbọko, ama mma, unwoke ta chikahubua ọkpa dutaru nggube eze. ³ Tẹ nggube eze shi l'iphe bu edukfu, ñonu fọta ndu e-je achikobe ụnwu-mgbọko ono, ama mma ono bya edobe lẹ k'eze, nọ lẹ Súsa bu ishi mkpukpu alì-eze iya. T'e duru ephe ye Hégayi l'ẹka; mbu onye ono, a haru ahaha, bu iya eletaje unwanyi eze ẹnya ono. Tẹ Hégayi mee ephe iphe ọ maru, oo-me ephe t'ephe ma mma. ⁴ Teke e metsuaru; nwamgbọko, katsua eze mma l'ụnwu-mgbọko ono l'ephe ha; t'onye onanu buru eze-nwanyi nọ-chia ẹnya Vashiti." Idzu ono adu eze mma; yọ nabata iya.

⁵ Lẹ Súsa, bu ishi obodo b'o nweru onye Júda, shi l'ikfu Bénjaminu bu iya nu. Epha nwoke ọbu bu Mọdekáyi Jeyi. Ọ bu nwanwa Shimeyi; buru nwanwanwaranwa Kishi. ⁶ Kishi ono tso lẹ ndu Nebukadineza kpuru lẹ ndu lẹ Jerúsalemu teke ono, ọ kpuru Jehoyakinu, bu eze ndu Júda lashia Bábyilonu ono. ⁷ Mọdekáya bẹ yẹle Hadasa bu. Hadasa bu nwa nwunne nna iya. Yọ buru Mọdekáya mefutaru iya; kele nne iya yẹle nna iya toru iya nwogbee. Epha ọdo, eekuje Hadasa

bụ Ésuta. Ésuta bụ nwamgbọko ama mma; dụ ugvu l'ènya. Lẹ nne lẹ nna iya nwuhutsuaru; bẹ Mòdekáya wotaru iya l'ọ bụ nwa, ọ muru l'èpho iya.

⁸ Ya ndono; e jetsua je araa ekemu ono, eze turu ono araa arara; a chíta unwu-mgbọko l'igwe byatashia Súsa, bụ ishi obodo; bya eduru èphe nù Hégayi t'o letaje èphe ènya. E dutakwaruphu Ésuta bya anù Hégayi, bụ iya bẹ unwanyì ufu-eze nọ l'èka t'o leta iya ènya.

⁹ Nwamgbọko ono; mbụ Ésuta adù Hégayi mma l'obu. Teke onophu; yo je achiko iphe, eegudeje achọ mma; mẹ nri, gbaru iche nù Ésuta; bya eduta iya je edobe l'ulo, kakọta mma l'ulo unwanyì eze ono; bya eduta unwu-mgbọko esaa l'ufu-eze; nù iya t'èphe yetajeru iya èka.

¹⁰ Ésuta te nwedu teke ọ kọru èke o shi; m'ọ bụ èke a muru iya; kele Mòdekáya sùru iya t'è b'o kfukwa. ¹¹ Iphe bụ mbọku-mbọku bẹ Mòdekáya anọduje ejephe l'iku ogbodufu unwanyì eze ono t'ọ maru ège Ésuta dụ; mẹ ège oome eme.

¹² Unwu-mgbọko ono; tẹmanu èphe ejee l'ifu eze, bụ Kuzakusesu; bẹ èphe anọ-ruodu onwa iri l'èbo medzua iphe, a gushiru l'unwanyì e-gudeje memaa onwèphe emema. Onwa ishingu bẹ èphe e-gude manù mọeru memaa onwèphe. Onwa ishingu ophu bẹ èphe e-gude manù mbeleke; mẹ iphe eegude etecha onwonye techaa onwèphe.

¹³ Nwamgbọko ọ gbaru oje l'ufu-eze bụ iphe, bụ iphe ọ sùru l'ọ dụ iya tẹ ya gude je l'ufu-eze; bẹ aanuje iya l'ulo unwanyì eze. ¹⁴ Onye ọbu -jee l'urènyashi; o -be l'ùtsu echile iya; yọ

lufuta; jeshia ẹke ọdo, bukwapu ọlo unwanyi eze. Onye eleta ọlo onanu ẹnya bu onye ejeru eze ozi, aza Shashugazu, bukwapu onye a haruahaha. O bu yebedua be nnufu eze phe no l'eka. Nwamgboko ophu jearu k'eze te ejehekwa ọdo; a gufukwa l'eze l'onwiya kuru iya t'o bya.

¹⁵ Yo bya erua teke o gbaru Ēsuta. Ēsuta bu iya bu nwamgboko ono, Mdekaya hefutaru ono; mbu nwa nwunne nna iya, bu Abihelu. Yebedua te nweudu iphe, o suru t'a nu iya; gbahaa iphe, Hégayi suru t'o gude. Hégayi bu onye ono, ejeru eze ozi, a haruahaha; yoo letaru eze unwanyi iya ẹnya ono. Ēsuta atubakota iphe bu ndu phuru iya nu l'obu l'ege o gude amabe mma. ¹⁶ Teke e dutaru Ēsuta byakfuta eze, bu Kuzakusesu l'ufu-eze bu l'onwa k'iri; bu iya bu l'onwa Tebeti l'afa k'esaa, o wataru achichi. ¹⁷ Yo buru Ēsuta be eze kakota oyeru obu l'iphe, bu unwu-mgboko ono l'ephe ha. Eze akwaberu iya ugvu; woru okpu-eze kpube iya; mee ya; yo buru eze-nwanyi nochia ẹnya Vashiti. ¹⁸ Eze abya agbaaru ndu ishi, achichichi; me ndu ozi iya aji. Onye agbaru aji ono aburu Ēsuta. Yo tua ekemu t'a tua ume l'iphe bu onu-ogo eke ochi; bya ekeshiaru ndu ono iphe, gbaru onye eze.

Mdekaya agbaru eze ama

¹⁹ Teke e kukoru unwu-mgboko ono k'ugbo ebo ya; be Mdekaya nowa l'oke okwa* l'ufu

---

* **2:19** 2:19 Iphe e deru l'okfu Hibururu l'eka-a bu le Mdekaya dugaru l'onu-ngamgbo eze. O bu l'iphe o kwata buru bu le Mdekaya no l'oke okwa l'ufu eze.

eze. ²⁰ Teke ono bẹ Ésuta t'e kfuduru oha, ẹke o shi; m'ọ bụ ẹke a mụru iya; kẹ lẹ Mọdekáya sùhawaru iya t'ẹ b'o kfukwa. Ésuta l'anụkwaruphu Mọdekáya okfu ẹge o shi anụjehawaru iya ẹya teke ono, o shi gude iya onọ.

²¹ Teke ono, Mọdekáya nọ l'ọnu-nggamgbo eze ono bẹ iphe wataru oghu Bìgutana; mẹ Tereshi eghughu; ẹphe awata ọchi idzu ẹge ẹphe e-shi gbua eze Kuzakusẹsu. Ndu ono ẹphe ẹbo bụ ndu ozi eze, eche ọnu-nggamgbo eze nche.

²² Mọdekáya anụ idzu ono; bya eje akọoru iya eze-nwanyi, bụ iya bụ Ésuta. Ésuta atugbua je akọoru iya eze; sụ iya l'ọ Mọdekáya kfuru iya ẹya. ²³ A bya enyoo okfu ono; phụ l'ọ bụ oswi-okfu; bya achịta umadzu labụ ono je aswì-gbushia. A bya anọdu l'ifu eze dee iphe ono edede l'ẹkwo, e deshiru iphe meru nụ l'alì-eze iya.

3

Ejo idzu, Hémanu achiru ndu Júda

¹ E mebetsua; eze, bụ Kuzakusẹsu abya apalia ọkwa Hémanu; wolia ya; yọ bya akakọta iphe bụ ndu ishi ọdo. Hémanu bụ nwatibe Hamedata, shi l'eri Agagu. ² Eze abya atụa ekemu t'iphe bụ ndu ozi l'ọnu-nggamgbo eze l'ẹphe ha byishije ikpere; kwabẹ Hémanu ugvu. Obenu lẹ Mọdekáya jìkaru iya obyishiru ikpere; jìka ọkwaberu iya ugvu. ³ Ndu ozi l'ọnu-nggamgbo eze aji Mọdekáya iphe, meru iphe ọdaka ekemu, eze tūru. ⁴ Mbọku-mbọku; ẹphe ekfuru

iya Mòdekáya. Obenu l'ẹ too yejeduru ẹphe ọnu. Ẹphe eworu iya je edooru Hémanu t'a maru; ?ẹphe a-ha Mòdekáya t'o meje ẹge oome; kẹ l'o kfuwaru ẹphe lẹ ya bụ onye Júda. ⁵ Teke Hémanu maru lẹ Mòdekáya te ebyijeduru iya ikpere; tọ kwabẹ iya ugvu; bẹ ẹhu gbanwuhuru iya ọku. ⁶ L'ọ nùtsuaru lẹ Mòdekáya bụ eri ndu Júda; b'ọ chị-buru l'ẹ tọ bụkwa Mòdekáya bẹ ya e-gbu nwenkinyi. Hémanu achọlahaa ẹge ya e-shi mee t'ọkpu ẹphe kpọhu; mbụ ndu Júda, bụ ndu kẹ Mòdekáya l'ẹphe ha l'alị-eze Kuzakusesu.

⁷ Yo be l'afa, kwe eze Kuzakusesu afa iri l'ẹbo, ọ wataru achịchi; l'ọnwá k'ọdungu; bụ iya bụ ọnwá Nisanu; a tụa ẹnwa “puru” l'ifu Hémanu; shi ẹge ono fọta ọnwá, ẹphe e-me iphe ono; mẹ mbọku, ẹphe e-me iya. Ẹphe atụa ẹnwa ono; yọ daaru ọnwá k'iri l'ẹbo, bụ iya bụ ọnwá Ada.

⁸ Hémanu asụ eze Kuzakusesu: “L'ọ nweru ndu, jiru ẹkemeke ọbule l'iphe, bụ mkpukpu, nọkota l'alị-eze ngu l'ọ ha. Ome-l'alị nk'ẹphe du iche l'iphe, bụ ome-l'alị kẹ ndu ọdo; ọphu ẹphe 'emejedu ekemu, eze tųru. A -haa ẹphe; b'ẹ to nwekwa mkpa, ẹphe agaru eze. ⁹ Ọ -bųru l'ọ bụ uche-obu eze bẹ ya ekfukwa t'a tụa ekemu t'e gbushikota ndu ono. Ya a-kfų ųkporo ųnu ẹkpa mkpọla-ọcha ųkporo l'ẹsaa l'ųnu ẹkpa mkpọla-ọcha ise ye l'ẹke eedobejeru eze okpoga; t'e gude iya kfųa ndu e-gbushi ẹphe ųgwo.”

¹⁰ Tọ du iya bụ; eze abya agbata echi-mkpushi-ẹka iya gbẹe Hémanu Hamedata; onye eri Agagu; bųru ọhogu ndu Júda. ¹¹ Eze asụ iya: “Lẹ ndu-

a; mę okpoga-wa bukwa nke ngu; je emee ęphe ęge dų ngu mma.”

¹² Yo be l'ọnwa kę mbų gbaru abalı iri l'ęto; e kukoo ndu, ederu eze ękwo. Ęphe abya achiko iphemiphe ọbule, Hémanu sųru t'ęphe dee; dee l'ękwo nųkota ndu nọ-chiru ęnya eze; mę ndu gọvano l'ọnu-ogo l'ọnu-ogo; nųkwa iya phų ndu ishi ndu ọdo l'ęphe ha. Ękwo ono b'e deru l'okfu-alı ndu nọkota l'alı-eze Kuzakuseşu l'ọ ha. Yọ bųru ępha eze, bų Kusakuseşu b'e gude dee ękwo ono; bya egude echi mkpųshi-ęka iya mee ya iphe-ọhubama. ¹³ E zia ndu ọkpa-ęgwa t'ęphe gude ękwo ono je ekedzuru iphe bų mkpųkpu, nọkota l'alı-eze Kusakuseşu l'ọ ha; mbų ękwo ono, e deru ekemu, a tųru t'e gbugee ndu Júda; mee tę ọkpu ęphe kpọhu l'akpųru ęnyanwu lanų: ęgirima mę ọgurennya; unwanyi mę unwegirima angų ęra. Teke ee-me iya l'ọnwa k'iri l'ębo, bų iya bų ọnwa Ada gbalephu abalı iri l'ęto. Ekemu ono sųkwaruphu: teke e gbutsuaru ęphe; t'a kwaa iphe ęphe l'ọkwata. ¹⁴ Iphe ono, e deru edede ono bę a-bųru ekemu; a raa ya arara l'iphe bų ọnu-ogo, nọnu k'ọphu onyenọnu aa-kwabę akwabę. ¹⁵ Eze asų t'e je ekeshia ękwo ono. Ndu ọkpa-ęgwa ono atųgbua; jeshia ya ekeke. E vuoduru ųzo zia ekemu ono lę Súsa, bų ishi obodo. Eze yele Hémanu anọdu l'angų męe. Obenu l'obu wafųru ndu Súsa l'ęphe nųtsuaru ozi ono.

4

Mọdekáya ekfuru Ésuta t'o yeru ęphe ęka

1 Mòdekáya amalèruphu iphe, meru nù; ye ẹka l'uwe iya; zijaa ya ẹbo; bya achita uwe-aphu ye; kpota ntù kpua onwiya; gbafu l'echi mkpukpu; l'akwa ẹkwa. 2 Yo jerulephu onu-nggamgbo ufu-eze; vudo; ke l'e to dudu onye yeru uwe-aphu, eekweje t'o bahu. 3 L'iphe bu onu-ogo eke, a nuru ekwo ono, e deru ekemu, eze turu ono be ndu Júda, bu iya nu baru l'aphu; l'akwa ẹkwa; l'aswi aswiswi. Epehe adu l'igwe; mbu ndu ophu yeru uwe-aphu; gworu le ntù.

4 Teke unwu-mgboko; me unwoke, a haru ahaha, ejeru Ésuta ozi byaru bya akoru iya ke Mòdekáya; b'o ruru iya l'ehu. Yo chiru uwe nu t'a chijeru Mòdekáya t'o yee; t'e b'o yehe uwe-aphu. E gude uwe rua; yo jika iya. 5 Ésuta abya ekua Hataku, bu nwozi eze; mbu onye e yeru t'o jejeru yebe Ésuta ozi; zia ya t'o je amaru iphe, atsù Mòdekáya l'ehu; me iphe, kpataru iya nu. 6 Hataku ejekfu Mòdekáya l'edukfu mkpukpu ono l'onu-nggamgbo eze. 7 Mòdekáya abya eworu iphemiphe obule, meru nu kotaru iya; kokwaaru iya phu le Hémanu kweru ukwa okpoga oo-kfu l'eke eedobeje okpoga eze; m'o -buru l'eze kwetaru t'e gbushia ndu Júda. 8 Yo bya ewota ekwo ozi ono, e deru ekemu ono, eze turu su t'e gbushia ndu Júda ono; mbu ekwo ono, e keshidzuru le Súsa ono; nu Hataku t'o koshi Ésuta; gude koru iya ya t'o doo ya enya. Yo zikwaaphu t'e zia Ésuta t'o jekfu eze je arò ya t'o phuru ndu Júda imiko. 9 Hataku atugbua je achiko iphe, Mòdekáya kfuru iya dokotaru Ésuta. 10 Ésuta eziphu iya azu t'o je ekfuru

Mòdekáya: ¹¹ “L'iphe bụ ndu ozi eze; je akpaa lẹ iphe bụ ndu bu l'ònu-ogo, nòkòta l'alì-eze iya l'ò ha; maru l'ẹ tọ dudu nwoke; m'ò bụ nwanyi, byaru bya abahụ jekfushia eze l'ogbodufu iya; gbahaa l'eze kuru iya. Onye meru ẹge ono bụkwa iphe, ekemu kfuru bụ t'e gbua onye obu egbugbu; gbahaa l'ò bụ uche eze t'onye obu nọdu ndzụ; yọ machiari onye obu mgboro mkpọla-ododo iya phụ. Eze nọkwaru ukporo abalì l'abalì iri; ẹ to kudu mu tẹ mu bya.”

¹² A bya ezia Mòdekáya ozi, Ésuta ziru; ¹³ yo ziphu ozi azụ t'ò je asụ iya: “T'ẹ b'ò rìkwa lẹ keshinu ophu ọ nọ l'ufu-eze bẹ bụ iya bụ onye Júda lanụ, a-nahụ nụ t'ẹ b'e gbu iya; ¹⁴ kẹ l'ò -bụru l'ì nọ-kirishiru nta-a; ti ye onu; bẹ ee-shikwa l'uzo ọdo dzofuta ndu Júda. Ọle nggubedua; nggu lẹ ndibe nna ngu phẹ a-bụkwanuru kpurupyata. Ọ bụ; ?bụ onye maru; m'ò bụ t'ì yeta ẹka l'iphe, e me nta-nụ-a; bụ iya kparu iphe e meru t'ì nọdu l'okwa-a l'ufu-eze?”

¹⁵ Ésuta eziphukwa ozi azụ t'e je ezia Mòdekáya; sụ iya: ¹⁶ “Tugbua je ekukoo ndu Júda, bu lẹ Súsa l'ephe ha; unu aswĩa aswĩswi; kfuru nụ Nchileke l'okfu ẹhu mu. Unu nọ abalì ẹto: eswe l'enyashi. Unu be erikwa nri; ophu unu 'etsukwa onu l'okoro. Yẹbedua; yẹle unwu-mgboko, ejeru iya ozi e-mekwaphu ẹge ono. Teke e metsuaru bẹ ya e-jekfu eze. A makwaru-a l'ekemu sụru l'ẹ tọ dudu mma. Ọle ya e-je; ọ -bụru l'ọo anwụhu; ya anwụhu.”

¹⁷ Mòdekáya atugbua je emekota iphe, Ésuta ziru iya t'ò mee.

5

Iphe, Ésuta arọ eze

¹ Yo be lẹ mbọku k'eto; Ésuta ewota uwe eze-nwanyi iya yee; tųgbua je evudo l'imime ogbodufu-eze l'ifu obu-eze. Eze anọdu l'aba-eze iya l'ẹke ono; ghaa ifu l'ogbodufu ono.

² Yọ nọdu l'ẹke ono; phụ eze-nwanyi, bụ Ésuta l'ẹke o vudo l'ogbodufu. Yọ tųbalekwa iya phụ l'ẹnya. Yo wota mgbọro mkpọla-ododo, ọ pa l'ẹka machiaru Ésuta; Ésuta abyakfutashia ya bya edenyi ẹka lẹ mgbọro ono. ³ Eze aji iya: "Eze-nwanyi; ?bụkwa ole? ?Bụ ngunu b'ọ dụ ngu t'eze meeru ngu? Ẹ to nwekwa m'o -ruhuru; ị sụ tẹ ya kee alị-eze iya ẹbo; nụ ngu nanụ; ya te emeduru ngu iya."

⁴ Ésuta asụ iya: "Ọ -bụru l'ọ dụ eze mma; tẹ nggube eze; nggu lẹ Hémanu yinuru byaru iya lẹ nri ntanụ-a; t'unu bya ntanụ bya eria nri, ya shiru nggube eze."

⁵ Eze ekwe; zia ozi sụ t'onye ya phuru nta-a bụkwaru Hémanu; k'ọphu ẹphe l'iya a-yi je aza Ésuta oku. Tọ dụ iya bụ; eze yele Hémanu atųgbua jeshia ke Ésuta lẹ nri ono, o kuru ẹphe ono. ⁶ Ẹphe angunyaa mẹe; eze ajikwa Ésuta ọdo; sụ iya: "Bụ ngunu b'ọ dụ ngu tẹ ya meeru ngu? Iphe bụ iphe ị sụru tẹ ya meeru ngu be ya e-me; m'o -ruhuduru; ọ bụru tẹ ya kee alị-eze iya ẹbo nụ ngu nanụ."

⁷ Ésuta asụ iya: "Ọwaa bụ mkpa iya; bụru iphe, ya arọ ngu: ⁸ Ọ -bụru lẹ ya nọ nggube eze l'obu; bụru l'ọ dụ ngu t'i meeru iya iphe, ya arọ ngu;

bunu tẹ nggube eze; nggu lẹ Hémanu byaru iya lẹ nri echile. Teke unu byaru echile; ya eyee ọnu l'aji ono, nggube eze jiru iya ono.”

Hémanu achị idzu ishi Mọdekáya

⁹ Hémanu egude ẹhu-otso-ena; l'ete ẹswa l'ala mbọku ono. Yọ phulephu Mọdekáya l'ọnu-nggamgbo eze; bya aphukwaaphu l'ẹ to gbeshidu egbeshi; gude koshi l'ọokwabe iya ugvu; ẹhu eghulahaa Hémanu eghughu l'ẹke Mọdekáya nọ. ¹⁰ Hémanu ekeshilephu ẹhu; byibe ẹka l'ọkpoma lashia. Yo rua ufu je ezia; t'e je ekukoo ndu ọnyà iya phẹ; mẹ nyee ya, bu Zẹreshi. ¹¹ Ẹphe erua; yo kulahaa onwiya l'ẹge ya nweberu iphe; ẹge ya mushi-betaru unwu l'igwe; mẹ ẹge eze gude kwabẹtaru iya ugvu; bya emee ya; t'ọ buru iya katsua nshinu l'iphe bu ndu, eze meru ishi; mẹ ndu ejeru eze ozi. ¹² Yọ sụ: “L'ọ kwa yẹbedua nwẹnkinyi iya bẹ eze-nwanyi, bu Ésuta kuru tẹ ya tsoru eze byaru iya lẹ nri. O kukwaru iya tẹ ya tsoru eze byaru iya lẹ nri echile. ¹³ Obenu l'iphe ono l'ọ ha te emejedu t'ẹhu tsoo ya ẹna; keshinu ọobuje; ya -swetade; ya aphụ onye Júda phụ, bu Mọdekáya l'ọnu-nggamgbo eze.”

¹⁴ Nyee ya ono; mbụ Zẹreshi yẹle ndu ọnyà iya l'ẹphe ha asụ iya: “Zia t'e je arutaru ngu osweru. Aa-ru iya t'eli iya dọ ukporo nkwo-ẹka labụ lẹ nkwo-ẹka iri. Teke o beru echile l'utsu; nggu eje kfuru eze t'a kputa Mọdekáya je akfụ-gbua l'osweru ono; k'ophu ii-gude ẹhu-otso-ena tsoru eze; unu ejeshia ẹke e kuru unu lẹ nri.”

Idzu ono adu Hémanu mma nshinu; yò tughua je ezia t'a rùta osweru obu, aaswi-gbuje madzu obu dobe.

6

Eze akwabẹ Mòdekáya ugvu

¹ Yo be l'enyashi mboku ono; mgbenya te kwehe roru eze. Yo zia t'e je ewotaru iya ekwo akọ iphe, e deru iphe, eme nu l'alị-eze iya. E je ewota iya; bya aguaru iya. ² L'ekwo ono b'a gufutaru lẹ Mòdekáya gbaru ama lẹ Bigutana; yẹle Tereshi, bu unwoke labu, ono a haru ahaha; shi echeru eze nche l'onu-nggamgbo eze ono; chijeru idzu t'ephẹ gbua eze Kuzakusẹsu. ³ Eze aji: “?M'o nweru ugvu, a kwabẹjwaru Mòdekáya; t'e shi iya maru epha iya k'iphe ono, o meru ono?”

Ndu ozi eze asu: “Lẹ tọ dukwa iphe, e mejewaru iya.”

⁴ Eze aji: “?Bu onye nọ l'ogbodufu eze phu?”

Yọ buru teke ono bẹ Hémanu abatalẹphu l'ogbodufu, nọ l'azu ufu-eze; tẹ ya kfuaru eze t'a kfu-gbua Mòdekáya l'osweru ono, o kwakoberu, aa-kfu-gbu iya ono. ⁵ Ndu ozi iya asu iya: “L'ọ kwa Hémanu nọ l'ogbodufu eze.”

Eze asu t'e kua ya t'ọ bata.

⁶ Hémanu abatalẹphu; eze aji ya: “?Bukpo ngunu bẹ ee-meru onye o du eze t'ọ kwabẹ ugvu?”

Hémanu arija teke ono bu l'ẹ tọ dudu onye odo, eze a-nodu ari t'a kwabẹ ugvu; gbahaa yẹbedua.

⁷ Hémanu asụ eze: “Iphe, ee-meru onye ọ dū eze t'ọ kwabẹ ugvu; ⁸ bụ t'a chịta uwe, eze yejewaru; a kpụta ịnya, eze gbajewaru; mbụ ịnya ọphu e kpuberu okpu-eze. ⁹ T'a chịta uwe ono; kpụta ịnya ono nū onye lanū lẹ ndu ishi, a katsua ọmaru ẹpha ẹphe l'alị-eze ngu-a; yee onye ono, ọ dū eze t'ọ kwabẹ ugvu ono. T'onye ono nọdu l'eli ịnya ono t'e gude iya jephekota l'edukfu edukfu alị-wa; raaru iya ọha arara: 'L'owaa iphe, ee-mejeru onye ọ dū eze t'ọ kwabẹ ugvu!' ”

¹⁰ Eze asụ Hémanu: “Ngwa-a! Je achịta uwe ono; mę ịnya ono; wota ẹge ono, i kfushiru ono meeru Mọdekáya, bụ onye Júda, anọje l'ọnunggamgbo eze. T'ẹ b'ọ dukwa iphe ono, i kfushiru ono m'ọo nanu, ii-mephodo!”

¹¹ Ya ndono; Hémanu abya achịta uwe ono; kpụta ịnya ono. Yo woru uwe ono yee Mọdekáya; bya edoberu iya ịnya ono; yo nyikobe iya. Yo duru iya; yo je angụ-phekota l'edukfu edukfu alị ono; l'ara iya arara: “L'owaa bụ iphe, ee-mejeru onye ọ dū eze t'ọ kwabẹ ugvu!”

¹² E metsua; Mọdekáya alaphu azụ l'ọnunggamgbo eze. Hémanu emekebewaphu; rịgobe iya; gụru aphụ; vuru ẹka l'ishi lashia nk'iya. ¹³ Yọ lashia je achịko iphe, meru nū kọkotaru nyee ya; mbụ Zẹreshi; mę ndu iya ọnyà l'ẹphe ha. Ndu akpọ-zijeru iya ụzo; mę nyee ya ono; mbụ Zẹreshi asụ iya: “Keshinu Mọdekáya; bụ onye Ju; yọ buru l'ẹka iya bẹ iphe eme ngu nū shi b'ẹ ti mekputaphekwa iya. Nke ngu gvụakwaru.”

14 Èphe akpukwadurua okfu ono l'ònu; ndu ozi eze bya ekua ya. Èphe egude ọso duta iya; èphe ejeshia lẹ nri ono, Ésuta kwakọberu ono.

7

Aakfù-gbu Hémanu

1 Tọ dọ iya bọ; eze yẹle Hémanu ejeshia lẹ nri lẹ k'eze-nwanyi, bọ Ésuta. 2 Èphe awatalephu ọngu mẹe lẹ mbọku k'ẹbo ono; eze ajia ọdo; sọ: “Eze-nwanyi, bọ Ésuta; ?bọ ngunu bọ mkpa ngu ọbu? Kfua ya tẹ ya gbooru ngu iya. ?Bọ ngunu bọ iphe ọbu, ọ dọ ngu tẹ ya meeru ngu ọbu; m'o -ruhuru; ọ bọru tẹ ya kee alì-eze iya ẹbo; nọ ngu.”

3 Eze-nwanyi, bọ Ésuta asọ iya: “Nggube eze; ọ -bọru lẹ ya baru ngu l'obu; bya adọ ngu mma; byiko hanua tẹ ya nọdu ndzọ; nggu ahakwaaphu ndu nk'iya t'èphe nọdu ndzọ. Ọ kwa iya bọ iphe, ọ dọ iya t'i meeru iya; 4 kele yẹle ndu nk'iya b'e rewaru t'e gbushikota l'èphe ha. Mbọ l'e rewaru èphe t'èphe bọru kpurupyata; chihu. Ndege ọ -bọ l'erere, e reru èphe bọ t'èphe bọru ohu; mẹ ya adakwaaru ashì; kẹ l'egbe iphe-ẹhuka ono ta bọduru iphe, ogude pakfuta eze bya iya okfuchi nchì.”

5 Eze Kuzakusẹsọ ajì eze-nwanyi, bọ Ésuta; sọ iya: “?Bọ onye b'ọ bọ? Nanu nwoke, ha k'ome egbe iphe ono?”

6 Ésuta asọ: “L'ọ kwa Hémanu-a. L'ọ kwa iya bọ ọhogu ayi; l'etso ayi l'ẹhenu!”

Hémanu awata ọtsu egvu l'ifu eze yẹle eze-nwanyi. 7 Eze egude ẹhu-eghughu gbeshi; paru

mẹe ono haa; jeshia lẹ mgbabu iya. Hémanu aphụlephu l'eze bẹ ribuwaru iya l'ime obu iya l'oo-me iya iphe, ọ tųberu; kwakpe azu tẹ ya ọo eze-nwanyi, bu Ēsuta t'a hakhpoo ya nu tẹ ya ọdu ndzụ.

⁸ Ọ bụleruphu teke Hémanu daru l'ifu eze-nwanyi; l'arọ iya l'ẹke ono, ọ nọ dakobe oshi ono bẹ eze shilephu lẹ mgbabu iya phụ bụru pherekete; bya echia mkpu; sụ: “?O gbe emefua nu t'o gude eze-nwanyi k'ẹhuka raa l'ufu iya tọo?”

Ekfukfu, eze ekfukwadua iya-a; e gudewaphu Hémanu kechia ya ifu. ⁹ Habona; onye lanu lẹ ndu ozi eze asu: “O nwekwaru osweru, aakfugbuje madzụ, du ụkporo nkwo-ẹka ẹbo lẹ nkwo-ẹka iri l'eli, Hémanu meru dobe l'ufu iya. Onye o meru iya doberu bu Mọdekáya; mbu onye gbajeru ama ẹjo idzu phụ, a chijeru nggube eze phụ; shi ẹge ono dzoo ndzụ ngu.”

Eze asu: “Unu je akfu-gbua ya l'osweru ono!”

¹⁰ Ya ndono; e je eworu Hémanu kfu-gbua l'osweru ono, o meru doberu Mọdekáya ono. E metsua; obu ejizita eze.

8

Ekemu, eze tųru l'ẹhu ndu Júda

¹ Mbọku ono kwaphu bẹ eze, bu Kuzakusesu woru ọlo Hémanu, bu onye ọhogu ndu Júda nu eze-nwanyi, bu Ēsuta. Mọdekáya abya awata ọbyakfuta eze ntse; kele Ēsuta koru eze ẹge ẹphe l'iya bu-tabẹ. ² Eze abya agbata echi-mkpushi-ẹka iya, ọ nataru Hémanu; nu Mọdekáya. Ēsuta

abya abya ewota ụlo Hémanu ye Mòdekáya l'èka.

³ Ésuta adaa gwòshihu eze l'òkpa; gude ẹkwa l'arọ iya t'o chikanua ẹjo idzu ono, Hémanu, bu onye eri Agagu chiru l'ẹhu ndu Júda ono. ⁴ Eze eworu mgboro mkpọla-ododo iya machiariu Ésuta; yo gbeshi bya evudo iya l'ifu; ⁵ sụ: “Ọ -bụru l'ọ dụ nggube eze mma; mbụ; ọ -bụru lẹ ya nọ nggube eze l'obu; ọ -bụru l'ịru l'ọ iphe, vudo nhamunha; yẹbedua adu ngu mma l'anya; t'eze tunua ekemu dee ya edede; t'e kee ya ekeke l'iphe bu edukfu, nọkota l'alị-eze ngu mgburumburu t'ẹ b'ọ dukwa onye e-me iphe ono, Hémanu Hamedata, bu onye eri Agagu deru t'e mee tẹ ndu Júda l'ẹphe ha buri kpurupyata ono. ⁶ ?Nanụ ẹge ya e-shi taa nshi; nọdu ele iphe-ẹhuka, adakfuta ndibe iya. ?Nanụ ẹge ya e-shi nọdu l'ele ndu nwe iya nụ; ẹke eeme t'ẹphe chihu?”

⁷ Eze Kuzakusesu asu eze-nwanyi, bu Ésuta yele Mòdekáya, bu onye Júda: “Ya wowaru ụlo Hémanu nụ Ésuta; Hémanu obu b'a kfu-gbuwaru. Ishi iya aburu l'o shi eme tẹ ya gbushigee ndu Júda. ⁸ Nta-a bu t'unu gude ẹpha eze taa ekemu ọdo l'okfu ẹhu ndu Júda. Unu dee ya edede ẹge ọo-du unu mma l'obu; unu ewota echi-mkpushi-ẹka eze mee ya iphe-ọhubama; ke l'ọ tọ dudu iphe, e deru wota echi mkpushi-ẹka eze mee ya iphe-ọhubama, o nweru onye bya agbanwe iya agbanwe.”

⁹ Mbọku ono gèdegede b'e yeru madzu; e je ekukota ndu edejeru eze ẹkwo. Mbọku

ono bẹ ọnwá k'ẹto, bú iya bú ọnwá Sivanu gbaru ọkporo abalí l'abalí ẹto. E dekota ekemu Mọdekáya ono l'ẹkwo keeru ndu Júda; keeru iya ndu nọ-chiru ẹnya eze; ndu gọvano; mẹ ndu ishi, nọgbaa l'ọkporo ọnu-ogo ishingú l'ọnu-ogo ẹsaa ono, nọ l'alí-eze Kuzakusẹsu tsube lẹ Indiya rua Itiyópiya. Ekemu ono l'ọ ha b'e dekotaru l'okfu-alí ẹphe; nọ ndu nọkota l'alí-eze ono. Ndu Júda b'e dekwaruphu nk'ẹphe l'okfu-alí ẹphe; nọ ẹphe. ¹⁰ Ọ bú l'ẹpha eze Kuzakusẹsu bẹ Mọdekáya gude dee ẹkwo ono; bya eworu echimkpushi-ẹka eze mee ya iphe-ọhubama; nọ ndu agbajẹ ọnya ọso, bú ọnya, a zuru l'ozi eze; t'ẹphe je ekee ẹkwo ono.

¹¹ Ekemu ono, eze turu ono; anọ ndu Júda, bu lẹ mkpukpu nọnu ike; t'ẹphe dzukobeje kwakobe onwẹphe; k'ọphu ẹphe e-gbupya iphe, bú ọha; m'ọ bú ọnu-ogo, byaru ẹphe ọgu; bya ogbushi unyomu ẹphe; mẹ unwegirima ẹphe; mẹ t'ẹphe kwaa iphe ẹphe ọkwata. ¹² Mbọku, e yeru tẹ ndu Júda mee iphe ono l'iphe bú ọnu-ogo, nọ l'alí-eze Kuzakusẹsu; bú mbọku, ọnwá k'iri l'ẹbo; mbọ ọnwá Ada gbaru abalí iri l'ẹto. ¹³ Ekemu ono b'e ziru t'e dee ya edede keshikota l'iphe, bú ọnu-ogo, nọnu; bya atọya ya; yọ buru ekemu t'e mee ya tẹ ndu nọnu nukota; k'ọphu ndu Júda a-kwakobekwanu onwẹphe k'omelata ndu ọhogu ẹphe mbọku ono. ¹⁴ Eze atọya ekemu tẹ ndu ejeje oke ẹkwo eze; mẹ ndu agbajẹ ọnya ọso, bú ọnya, a zuru l'ozi eze; tųgbua teke ono teke ono je ezikashia ozi ono. ẹphe atųgbua je ezikashia ya. E zikwaru iya phẹ lẹ Súsa, bú ishi alí-eze Kuzakusẹsu.

¹⁵ Mòdekáya eshi l'ifu eze lufuta; yewa nù uwe eze, eke urukpu-urukpu; mę ọphu acha ụcha; kpuru okpu-eze, e gude mkpọla-ododo mee. O yekwaruphu uwe kpowula kpowula, eke mee-mee, e gude ọkpobe òwúú ọcha kpaa. Ndu bu lẹ Súsa atushia ụzu; telahaa ẹswa. ¹⁶ Yọ bụru ndu Júda oge ẹhu-ọtso-ena; bụru ẹphe ungara; teke a kabẹ akwabẹ ẹphe ugvu. ¹⁷ Iphe, bụ ọnu-ogo; mę mkpukpu ẹke, a nataru ekemu ono, eze turu ono; bẹ ndu Júda, bu iya nù tekotaru ẹswa; ẹhu atsoo ẹphe ena. Mbọku ono aburu ẹphe eswe aji; mę eswe ẹhu-ọtso-ena. Ndu ọhodo adu l'igwe bya agho ndu Júda; ke l'ẹphe tsuhuru ndu Júda egvu.

9

Ndu Júda alu-gbu ndu ọhogu ẹphe

¹ Onwa k'iri l'ẹbo, bụ iya bụ onwa Ada agbalephu abali iri l'eto; bụ iya bụ mbọku, ee-me iphe ono, eze turu l'ekemu ono. Mbọku ono bụ mbọku, ndu ọhogu ndu Júda shi arị l'ẹphe aaphụpyabe ẹphe. Obenu l'o mekochaaru ghaa ighafu; ndu Júda akapyabe ndu ono, ẹphe du ashị ono ẹka. ² Ndu Júda edzukogbaa lẹ mkpukpu ẹphe l'iphe, bụ ọnu-ogo ẹke, eze Kuzakusesu achi; t'ẹphe tso ndu ono, acho ishi ẹphe ono ọgu. Obenu l'ẹ tọ dudu onye duru ike kpofo ẹphe l'ifu; kele ndu ono l'ẹphe ha atsukota ẹphe egvu. ³ Iphe bụ ndu bụ ishi l'ọnu-ogo ono l'ọ ha; ndu nọ-chiru ẹnya eze; ndu govano; mę ndu ozi eze; eyetakotaru ndu Júda ẹka; ke l'ẹphe atsụ Mòdekáya egvu. ⁴ Mòdekáya abya agho

eze madzu l'ufu-eze. Epha iya edekota ude l'iphe, bu onu-ogo ono l'ọ ha. Yọ ka oshihu ike akaka l'eje.

⁵ Ndu Júda egude ogu-mbeke gbushikota ndu ohogu epe l'epe ha; mee epe t'epe buru kpurupyata. Ndu ophu du epe ashị be epe meleruphu ege du epe mma.

⁶ Le Súsá, bu ishi ali-eze ono be ndu Júda gburu unu madzu l'ukporo madzu ise. ⁷ Epe gbukwaruphu Pashandata; Dalufonu; Asupata; ⁸ Porata; Adalaya; Aridata; ⁹ Pamashuta; Arisayi; Aridayi; me Vayizata. ¹⁰ Umadzu iri ono be bu unwu Hémanu Hamedata, bu onye ohogu ndu Júda. O bu l'e to nwedu iphe epe denyiru eka; ke okwa iya l'okwata.

¹¹ Mboku ono gededede b'e dooru eze umadzu ole, e gburu le Súsá, bu ishi ali-eze ono. ¹² Eze asu eze-nwanyi, bu Ésuta: "Le ndu Júda gbuakwaru unu umadzu l'ukporo umadzu ise; gbua gbua unwu Hémanu epe iri le Súsá, bu ishi ali-eze iya. ?Bu onye maru iphe, epe meru l'onu-ogo ndu ophu? ?O nwefuaru iphe odo, ya emeru ngu? Kfu iya ekfukfu te ya me iya ememe."

¹³ Ésuta asu iya: "O -buru l'ọ du nggube eze mma; byiko nunu ndu Júda, no le Súsá ike t'epe gba be okpa l'ekemu eze turu; wota iphe epe meru ntanu mefua echile gude gbochita onwephe. Odo aburu t'i haa t'a chita odzu unwu Hémanu epe iri; je ekoo l'osweru phu l'edzudzu oha." ¹⁴ Eze emee ege Ésuta kfu; bya atua ekemu le Súsá; a chita odzu unwu Hémanu epe iri je ekoo l'osweru. ¹⁵ Ndu Júda, no le Súsá

edzukoo ọdo l'ọnwá Ada gbaru abalí iri l'ẹno; gbuá ụkporo unwoke ugbo iri l'ise lẹ Súsa. Ọ bú l'ẹ to nwedu iphe ẹphe denyiru ẹka; kẹ ọkwa iya l'ọkwata.

¹⁶ Ndu Júda, phọduru nù, bú ndu ọphu bu l'iphe bú ọnu-ogo alí-eze Kuzakusẹsu edzukok-waaphu t'ẹphe dzọo ishi onwẹphe; shi ẹge ono tuta nwa ume l'ẹke ndu ọhogu ẹphe nọ. Iphe ẹphe gburu bú ụkporo unu madzụ tete l'unu madzụ ẹsaa l'ụkporo madzụ iri. Ọ bú l'ẹ to nwedu iphe ẹphe denyiru ẹka; kẹ ọkwa iya l'ọkwata. ¹⁷ Mbọku, iphe ono meru bú l'ọnwá Ada gbaru abalí iri l'ẹto. Yo be lẹ mbọku k'iri l'ẹno; ẹphe atụa ume; mee ya eswe-ají; mẹ eswe ẹhu-ọtso-ẹna. ¹⁸ Ndu Júda ndu kẹ Súsa edzukoo l'ọnwá Ada gbaru abalí iri l'ẹto; mẹ abalí k'iri l'ẹno. Yo be l'abalí k'iri l'ise; ẹphe atụa ume; mee ya eswe aji; mẹ l'eswe ẹhu-ọtso-ẹna. ¹⁹ Ọo ya meru iphe, ndu Júda, bu l'ime obodo wotaru mbọku, ọnwá Ada gbaru abalí iri l'ẹno; dobe eswe-ají; eswe ẹhu-ọtso-ẹna; mẹ mbọku, onyenọnu eshije nri je anụ ibe iya.

Ají Purimu

²⁰ Mọdekáya achíko iphemiphe ọbule ono, meru nù ono dekota l'ẹkwo. Yọ bya edee ẹkwo keshiaru iphe, bú ndu Júda, bú l'iphe, bú ọnu-ogo alí-eze Kuzakusẹsu. E deru iya ndu bu ote-ẹnya; deeru iya ndu bu ntse-ntse; ²¹ sù ẹphe t'ẹphe wota mbọku, ọnwá Ada gbaru abalí iri l'ẹno; mẹ k'iri l'ise t'ọ búru ẹphe eswe-ají afa l'afa. ²² Ishi aji ono abụru l'ọo mbọku ono bẹ ndu Júda kabẹ kparu nkụ hụbe ogu l'ẹke

ndu ọhogu ẹphe nọ; ọburu ọnwa, ọphụ ẹphe ọghoru ẹphe ẹhu-ọtso-ẹna; ẹkwa ẹphe ọghoru ẹphe ọjị. Yo deeru ẹphe ẹkwo t'ẹphe dobe eswe mbọku ono eswe ọjị; eswe ẹhu-ọtso-ẹna; mbọku, ẹphe e-shije nri je anụ ibe ẹphe; mę mbọku, ẹphe e-mejeru ndu ẹ-te nwedu ẹge ọ haru ẹphe iphe-ọma. ²³ Tọ dọ iya bụ; ndu Júda ekweta iphe, Mọdekáya deru ẹphe l'ẹkwo; wata ọgba ọjị, ono, ẹphe wataru ono. ²⁴ Kẹle Hémanu Hamedata kẹ Agagu, bụ onye ọhogu ndu Júda l'ẹphe ha bẹ chijeru idzu ẹge oo-shi mee tẹ ndu Júda chihu; bya atụa ẹnwa “puru”; gude maru mbọku, ee-gwe ẹphe rakaraka t'ẹphe ọburu kpurupyata. ²⁵ Obenu lẹ teke ẹjo idzu ono ruru eze lẹ nchị; b'ọ turu ekemu dee ya l'ẹkwo t'e wota iphe ono, Hémanu chiru kẹ ome ndu Júda ono; mee Hémanu l'onwiya. E vuta odzu yele l'unwu iya je ekobe l'osweru. ²⁶ Ọ bụ iya meru iphe e kuru mbọku ono “Purimu”. Ẹke akpuru-okfu ono shi bụ lẹ ẹnwa, a turu mbọku ono bụ ẹnwa “purimu.” Yọ ọburu shita l'iphe ono, Mọdekáya deru l'ẹkwo ono; mę l'iphe, ẹphe phukotaru, meru ẹphe; ²⁷ bẹ ndu Júda meru iya; yọ ọburu ome-l'ali, nọduru ẹphe; k'ọphu ẹphebedua; ndu eri ẹphe; mę ndu lakfutaru ẹphe e-dobeje abali ẹbo ono iche; ẹge e deru iya l'ẹkwo nụ ẹphe; l'eme iya teke a sọru t'ẹphe meje iya. ²⁸ Iphe bụ ọgbo nọnu; iphe, bụ ufu, nọnu; iphe, bụ ọnu-ogo, nọnu; mę edukfu, nọnu a-nyatajẹ mbọku Purimu. Tẹ Aji Purimu ono bukwaru ọkpụ sweru ọkpụ l'ẹke ndu Ju nọ.

²⁹ Tọ dọ iya bụ; eze-nwanyi, bụ Ésuta; nwatibe

Abihelu yele Mòdekáya, bụ onye Júda abya edee ẹkwo k'ẹbo, meru tẹ kẹ Aji Purimu kabaa oshihu ike. ³⁰ Ẹphe edee ẹkwo nù iphe bụ ndu Júda, nọ l'ụkporo ọnu-ogo ishingu l'ọnu-ogo ẹsaa ali-eze Kuzakusẹsu. L'ẹkwo ono bẹ ẹphe kfulu ẹphe ezi-okfu; mẹ t'ẹphe ba achihe obu l'ẹka; ³¹ t'ẹphe dobeje eswe purimu l'ògè iya, bụ iphe, Mòdekáya kẹ Júda; mẹ eze-nwanyi, bụ Ésuta tũru ẹphe l'ekemu; t'ọ buru ẹphe l'awa ẹphe ògè ọswi aswiwi; mẹ k'ọgu aphụ. ³² Ekemu, Ésuta tũru lẹ kẹ Purimu abya akabaa oshihu ike; e woru iya dee l'ẹkwo.

10

Ike Mòdekáya aka nshinu eje ejeje

¹ Eze Kuzakusẹsu abya atụa ekemu tẹ iphe, bụ ndu l'ali-eze iya; mbụ je akpaa lẹ ndu bunyabe eze ẹnyimu tujẹ akiriko nù iya. ² Iphe, bụ iphe o meru gude koshi ike iya; mẹ ẹge o meru tẹ Mòdekáya buru onye ha nshinu; b'e dekotaru l'ẹkwo, e deshuru iphe meru nù lẹ Peshiya; mẹ Mídiya. ³ Mòdekáya; onye Júda bụ iya nọ-tsotaru eze Kuzakusẹsu; buru eze madzụ l'ẹnya ndu Júda; igweligwe ndu Júda, bụ unwunna iya edobe iya l'ọnodu ha nshinu. Iphe ooyeje ẹka aburu l'iphe, a-duru ndu Júda ibe iya lẹ mma; mẹ iphe, e-me t'ẹhu dụ ẹphe agu.

Bayiburu Ikwo
Ikwo: Bayiburu Ikwo Bible

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ikwo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

3867ef4e-3384-5ab4-a937-63476bb8a7bb